

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

21 aprilie 2021

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte:

Iurie Diaconu

Judecători:

Liliana Catan

Victor Boico

examinând admisibilitatea în principiu a recursului în anulare declarat de către condamnatul Echim Pavel, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 21 septembrie 2020,

Termenul de examinare a cauzei:

instanța de recurs în anulare: 11.03.2021 - 21.04.2021.

c o n s t a t ă :

1. La data de 21 ianuarie 2019 condamnatul Echim Pavel a depus în adresa Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, plângere împotriva administrației instituției penitenciare referitoare la condițiile de detenție care, conform jurisprudenței CEDO, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 02 octombrie 2019 s-a declinat competența Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani la examinarea cererii în favoarea Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 19 martie 2020 s-a admis parțial plângerea condamnatului împotriva administrației instituției penitenciare referitoare la condițiile de detenție care, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale. S-a constatat faptul că, condamnatul a fost deținut pe o perioadă totală de 949 zile în Penitenciarul nr. 11-Bălți și Penitenciarul nr. 13– Chișinău în condiții contrare prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, conform căruia, pentru perioada aflării în Penitenciarul nr. 11-Bălți și Penitenciarul nr. 13- Chișinău în calitate de prevenit în total 368 zile, s-a redus pedeapsa în condițiile art. 385 alin. (5) Cod de procedură penală pe un termen de încă 368 zile.

Totodată, pentru perioada aflării în Penitenciarul nr. 11- Bălți și Penitenciarul nr. 13- Chișinău în calitate de condamnat (în total 581 zile) s-a redus pedeapsa în condițiile art. 473⁴ alin. (4) Cod de procedură penală cu 116 zile, cu calcularea a 2 zile de reducere pentru 10 zile de detenție.

În privința perioadei rămase de 1 zi, calculate în condițiile art. 473⁴ alin. (4) Cod de procedură penală (din perioada de 581 zile și care nu au putut fi împărțite la 10), s-a acordat cu titlu de despăgubire condamnatului, suma de bani în mărime de 50 lei, și anume - o unitate convențională pentru o zi în care condamnatul a suferit încălcarea condițiilor de detenție, care urmează a fi încasată din contul bugetului de stat prin intermediul Ministerului Finanțelor al R.M.

În concluzie, termenul pedepsei definitive stabilite lui Echim Pavel s-a redus în total cu 484 zile. În rest, plângerea s-a respinge ca neîntemeiată.

2. Nefiind de acord cu încheierea în cauză, avocata Bîrcă Ludmila în interesele condamnatului a contestat-o cu recurs, solicitând casarea parțială a încheierii și pronunțarea unei noi hotărâri prin care să fie admisă integral plângerea condamnatului împotriva administrației instituției penitenciare (Penitenciarul nr. 9- Pruncul, Penitenciarul nr. 13- Chișinău, Penitenciarul nr.16- Pruncul, Penitenciarul nr. 11- Bălți și Penitenciarul nr. 6- Soroca) referitoare la condițiile de detenție care, conform jurisprudenței CEDO, afectează drepturile garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

În motivarea recursului autoarea a invocat că, Echim Pavel a fost deținut în calitate de prevenit și în calitate de condamnat (la data depunerii recursului 26.03.2020) în Penitenciarul nr. 9- Pruncul, Penitenciarul nr. 13- Chișinău, Penitenciarul nr. 16- Pruncul, Penitenciarul nr. 1- Bălți și Penitenciarul nr. 6- Soroca în condiții contrare prevederilor art. 3 CEDO, în total o perioadă de peste 9 ani de zile pentru care urmează a fi aplicată corect formula de calcul, cu stabilirea noului termen al pedepsei definitive lui Echim Pavel, având în vedere reducerile efectuate.

3. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 21 septembrie 2020, a fost respins ca nefondată cererea de recurs declarată de avocata Bîrcă Ludmila în interesele condamnatului, cu menținerea hotărârii atacate fără modificări.

4.1 În motivarea concluziei sale instanța de recurs a menționat că, prin sentința Judecătorei Briceni din 10 noiembrie 2011 Echim Pavel a fost recunoscut culpabil în comiterea infracțiunii, prevăzute de art. 145 alin. (2) lit. i). j) și art. 151 alin. (4) Cod penal, și în baza art. 84 alin. (1) Cod penal, i-a fost stabilită pedeapsa definitivă sub formă de închisoare pe un termen de 18 ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis. Prin decizia Curții de Apel Bălți din 18 aprilie 2012, sentința Judecătorei Briceni din 10 noiembrie 2011 a fost menținută. Tot el, condamnat prin sentința Judecătorei Soroca din 10 aprilie 2015 pentru comiterea infracțiunii, prevăzute de art. 281 Cod penal, și în temeiul art. 85 alin. (1) Cod penal i-a fost stabilită pedeapsa definitivă de 14 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip închis.

Din raportul administrației instituției penitenciare nr. 2/568 din 26 februarie 2020 rezultă că, în detenția lui Echim Pavel în Penitenciarul nr. 11- Bălți au fost incluse următoarele perioade: 15.04.2011- 06.01.2012, 15.03.2012– 05.02.201, 08.07.2015- 12.08.2015, 25.11.2015- 22.02.2016 și 07.03.2017- 22.03.2017. Astfel, detenția petentului în penitenciarul nr. 11- Bălți în calitate de prevenit constituia în

total 300 zile (15.04.2011- 06.01.2012 și 15.03.2013- 18.04.2012– data pronunțării deciziei Curții de Apel Bălți).

Totodată, detenția ultimului în instituția penitenciară vizată, în calitate de condamnat constituie în total – 554 zile (18.04.2012-05.02.2013, 08.07.2015-12.08.2015, 25.11.2015-22.06.2016, 07.03.2017-22.03.2017). În același timp, din Raportul menționat supra, se reține că în detenția lui Echim Pavel în Penitenciarul nr. 13- Chișinău au fost incluse următoarele perioade: 06.01.2012- 14.03.2012, 11.07.2013- 14.07.2013, 17.04.2014- 24.04.2014, 27.05.2015- 10.06.2015. Astfel, detenția petentului în Penitenciarul nr. 13- Chișinău în calitate de prevenit a constituit în total 68 zile (06.01.2012- 14.03.2012), iar în calitate de condamnat în total 27 zile (11.07.2013- 14.07.2013, 17.04.2014- 24.04.2014, 27.05.2015- 10.06.2015).

Astfel, potrivit materialelor cauzei, Echim Pavel s-a deținut în calitate de prevenit în condiții de detenție, contrare art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, în Penitenciarul nr. 11– Bălți 300 zile, iar în Penitenciarul nr. 13 Chișinău 68 zile, ceea ce constituie în total 368 zile. În contextul dat, întemeiat instanța de fond a concluzionat, în condițiile art. 385 alin. (4) - (5) Cod de procedură penală să reducă pedeapsa pe o perioadă de încă 368 zile. Calculul compensării în formula de ”o zi pentru două” presupune că condamnatul o perioadă a fost în acele condiții precare, dar urmează a fi dedusă încă o perioadă similară (aceeași ca perioada în care s-a aflat în acele condiții).

Din materialele cauzei rezultă că Echim Pavel s-a aflat în condiții de detenție provizorie contrare prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, *în calitate de condamnat*, în Penitenciarul nr. 11 Bălți- 554 zile, iar în Penitenciarul nr.13 Chișinău- 27 zile (în total 581 zile).

Astfel, s-a constatat că instanța de fond corect a reținut că este oportun și rezonabil de a calcula 2 zile de reducere pentru fiecare 10 zile de detenție, astfel încât termenul pedepsei definitive stabilite lui Echim Pavel, de a se reduce cu încă 116 zile, iar cu privire la perioada rămasă, și anume 1 zi care nu poate fi redusă, acordarea condamnatului a sumei de bani în mărime de 50 lei, și anume - o unitate convențională pentru o zi în care condamnatul a suferit încălcarea condițiilor de detenție.

În aceeași ordine de idei, s-a apreciat întemeiată și concluzia instanței de fond privind respingerea ca neîntemeiată a plângerii petentului referitoare la condițiile de detenție în Penitenciarul nr. 16- Pruncul, Penitenciarul nr. 6 - Soroca și Penitenciarul nr. 9- Pruncul, care, conform jurisprudenței CEDO afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, or corect s-a relevat în cazul de față, imposibilitate de a analiza și a constata o încălcare în privința condamnatului și, respectiv, de a aprecia gradul și intensitatea pretensei încălcări, în situația în care ultimul a neglijat prevederile legale imperative, nu a explicat în nici un fel condițiile materiale de detenție pe care le contestă, și nu a prezentat nici o dovadă în sensul atestării conjuncturilor privind careva condiții precare, cum ar fi explicațiile altor condamnați, copiile plângerilor anterioare

înaintate administrației instituției penitenciare sau autorităților de supraveghere și răspunsurile lor, precum și alte probe relevante, circumstanțe din care a conchis asupra inaplicabilității prevederilor art.473² -473⁴ Cod de procedură penală.

Încheierea primei instanței a fost bine motivată și nu a impus o reevaluare a conținutului argumentelor primei instanțe.

4.2 Decizia menționată a devenit irevocabilă la data pronunțării.

5. Împotriva deciziei instanței de recurs, condamnatul a declarat recurs în anulare prin care solicită admiterea acestuia și rejudecarea dosarului.

În motivare descrie că nu este de acord cu decizia instanței de recurs, și a motivat detaliat cu ce nu este de acord și ce încălcări procesuale au fost efectuate de instanța de judecată. Invocă calcularea eronată a zilelor reduse din pedeapsa stabilită de instanță.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului în anulare în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal concluzionează că acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

Recurentul a folosit calea de atac recursul ordinar, iar prin decizia instanței de recurs alegațiile recurentului au fost respinse, astfel hotărârea respectivă devenind, prin prisma art. 466 Cod de procedură penală, irevocabilă și definitivă.

În consecință, se constată că asupra chestiunilor invocate de recurent în recursul în anulare declarat, există deja o hotărâre irevocabilă.

Hotărârea judecătorească irevocabilă, împiedică redeschiderea procesului penal cu excepția cazurilor când fapte noi ori recent descoperite sau un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente sunt de natură să afecteze hotărârea pronunțată. În cauza deferită judecării o atare eroare nu a fost constatată de către Colegiul penal.

Or, Colegiul penal reiterează că dispoziția art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, stipulează exhaustiv care sunt temeiurile de declarare a recursului în anulare, și anume, că hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată, inclusiv când Curtea Europeană a Drepturilor Omului informează Guvernul Republicii Moldova despre depunerea cererii, iar alin. (2) al aceluiași articol, prevede că, recursul în anulare este inadmisibil dacă nu se întemeiază pe temeiurile prevăzute în prezentul articol sau este declarat repetat.

Potrivit art. 6 pct. 44) Cod de procedură penală, viciu fundamental în cadrul procedurii precedente, care a afectat hotărârea pronunțată, se consideră încălcarea esențială a drepturilor și libertăților garantate de Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, de alte tratate internaționale, de Constituția Republicii Moldova și de alte legi naționale.

Conform art. 456 alin. (1) coroborat cu art. 432 alin. (2) pct. 1) Cod de procedură penală, Colegiul penal decide inadmisibilitatea recursului în anulare înaintat, în cazul în care se constată că acesta nu îndeplinește cerințele de conținut prevăzute de art. 455 Cod de procedură penală.

În textul art. 455 alin. (2) Cod de procedură penală, se specifică cerințele cărora trebuie să corespundă cererea de recurs în anulare, în special este descris conținutul acesteia. Or, norma procesuală reglementează obligația recurentului de a aduce în textul recursului argumentarea ilegalității hotărârii atacate, cu indicarea expresă a temeiurilor prevăzute de art. 453 Cod de procedură penală.

În ceea ce privește recursul declarat în prezenta cauză, Colegiul penal conchide că acesta nu este motivat de recurent prin prisma viciului fundamental admis de instanțele ierarhic inferioare la judecarea acestei cauze, mai mult ca atât, se constată că recurentul invocă motive care nu respectă cerințele recursului în anulare. Iar nemulțumirea de rezultatul hotărârii contestate sau solicitarea rejudecării cauzei nu este viciu fundamental care ar impune instanța de recurs să caseze decizia Curții de Apel Chișinău.

Prin urmare, Colegiul penal conchide că titularul recursului nu a respectat cerințele legale cu privire la întocmirea unei cereri de recurs în anulare, ignorând prevederile art. 455 Cod de procedură penală în acest aspect.

În consecință, având ca reper prevederile art. 455 alin. (2) pct. 7), art. 453 Cod de procedură penală, Colegiul penal decide inadmisibilitatea recursului înaintat, din motiv că nu îndeplinește cerințele de conținut.

7. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (2), art. 432 alin. (2) pct. 1), art. 453, 456 Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

Inadmisibilitatea recursului în anulare declarat de către condamnatul *Echim Pavel*, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 21 septembrie 2020, deoarece nu îndeplinește cerințele de conținut.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 21 aprilie 2021.

Președinte:

Iurie Diaconu

Judecători:

Liliana Catan

Victor Boico